

Obrněné transportéry armád USA, NSR a Francie

Vybavování pěších jednotek a útvarů vysoce výkonnými terénními automobily zvyšuje podle názoru amerického vedení jejich přepravní rychlost, avšak současně ztěžuje jejich manévry na komunikacích nebo podél nich. To má za následek přepnutí komunikací, zpomalení pohybu i nahromadění sil a prostředků, které jsou tak vhodným cílem jaderných úderů a letectva. Automobily jsou kromě toho zranitelné střepinami a palbami z ručních zbraní. Závislost na komunikaci váže navíc i velké síly ženijního vojska k budování a údržbě komunikací a objektů na nich (především mostů), neboť jejich vyřazením je pohyb ve značné míře omezen.

Proto je vhodnější vybavovat jednotky vysoce pohyblivými, krytými a pokud možno hermeticky uzavřenými, obojživelnými a vzduchem přepravitelnými obrněnými transportéry. Jejich předností proti automobilům jsou zejména z použití jak v útoku a obraně, tak i v ostatních druzích bojové činnosti, tj. při vyjití z boje, v boji na zdrženou a při odchodu.

Použití obrněných transportérů v útoku umožňuje dosahovat podstatně vyššího tempa útoku a urychluje ztích objektů společně s tanky, neboť obrněný transportér chrání pěchotu proti střepinám a palbám z ručních zbraní. Předností obrněných transportérů vyniknou především v boji v hloubce obrany protivníka. Široce se jich využívá společně s tanky jako jejich ochrana v průzkumných a předstuných odřadech a při rozvíjení úspěchu v rychlých tempech v součinnosti s taktickými vzdušnými výsádky. Především se uplatní v prostorech se slabě rozvinutou komunikační sítí a při násilných přechodech vodních toků.

Rovněž v obraně se počítá s vlastnostmi obrněných transportérů, především s palebnou silou zbraní vozidla ve vybudovaných stanovištích v sestavě jednotek, ke krytí styků a boků a k rychlým a prudkým protiztečím společně s tanky.

Kromě použití obrněných transportérů jako bojových vozidel, vybavených příslušnými zbraněmi (kanóny menší ráže, kulomety, bezzákluzovými kanóny, mino-

metry, protitankovými řízenými střelami), uplatňují se obrněné transportéry i v jiných funkcích, např. jako pohyblivá velitelská stanoviště a pozorovatelné, střežící ústředny dělostřelectva, zdravotnická vozidla, různá dopravní a tažná vozidla apod.

Taktika vzdušných výsádkových jednotek a útvarů počítá rovněž s širokým použitím obrněných transportérů.

Konstrukční zásady a zásady použití obrněných transportérů v armádách USA a NSR jsou obdobné. Mechanizované prapory mají v podstatě totéž poslání jako prapory motorizované. Používají se v útoku, v obraně a při vedení boje na zdrženou. Zvláště výhodné jsou při boji v noci, v osadách, lesnatém terénu, při násilných přechodech vodních toků a při boji proti protivníkovi, který má menší počet tanků a obrněných vozidel nebo který se brání ve vybudovaných postaveních. Mechanizovaná pěchota bojuje z obrněných transportérů, pokud není palebnými prostředky protivníka donucena k sesednutí. Značnou předností transportéru je schopnost překonávat prostory zamořené radioaktivními látkami a poskytovat ochranu proti účinkům světelného, tepelného a radioaktivního záření. Obrněný transportér má být vybaven tak, aby jeho osádka byla schopna bojovat po tři dny samostatně.

Ačkoliv se vyvíjí nový typ obrněného transportéru, není reálný předpoklad, že by práce skončily do roku 1970. V souvislosti s tím nelze předpokládat zásadní změny v taktice mechanizovaných a motorizovaných jednotek.

Ve francouzské armádě jsou zásady taktického použití obrněných transportérů rovněž přibližně stejné jako v americké armádě. V posledním období je věnována velká pozornost maximálnímu použití především u průzkumných a vzdušných výsádkových jednotek.

Podrobnější údaje o použití obrněných transportérů v hlavních druzích boje uvádí služební pomůcka „Zprav-51-88 Organizace a výzbroj jednotek a útvarů americké, západoněmecké a francouzské armády a zásady vedení boje“.

Z kapitalistických armád

Současný stav a předpokládaný vývoj

Do r. 1975 nelze počítat s podstatnými změnami ve výzbroji armád vzhledem k dlouhodobým vývojovým lhůtám a k současné úrovni výroby obrněných transportérů.

Ve výzbroji armád převládají pásové obrněné transportéry, u kterých se nyní zdokonalují palebné a ochranné systémy. Perspektivním obrněným transportérem západoněmecké armády zůstává HS-30 (pásový), americké armády M 113 — ve zdokonalené verzi MICV (Mechanized Infantry Combat Vehicle) s účinnějšími palebnými prostředky a dokonaleji formovanou korbou. Pro speciální úkoly (průzkum) zůstane ještě v sedmdesátých letech ve výzbroji obrněný transportér M 114 (pásový). Všechny americké obrněné transportéry mají proti HS-30 velkou přednost v obojživelnosti. Obrněný transportér M 113 přijala v r. 1965 do výzbroje i západoněmecká armáda a vyzbrojila jím některé mechanizované prapory mechanizovaných bri-

gád; bude pak vedle HS-30 základní výzbrojí svazků ještě v sedmdesátých letech. Francouzská armáda má ve výzbroji vedle pásového obrněného transportéru AMX několik typů obrněných automobilů dvou- a čtyřnápravových i čtyřnápravových. Čtyřnápravové automobily jsou v současné době modernizovány. Lze předpokládat, že ještě v sedmdesátých letech zůstanou ve výzbroji francouzských ozbrojených sil pásové obrněné transportéry AMX i obrněné automobily EBR a AML.

Novinkou v obrněné technice roku 1965 je americký obrněný automobil Commandos, původně konstruovaný pro policejní akce; pro potřeby vietnamské války byl přijat do výzbroje pozemních sil. Je dvou- a čtyřnápravový, nepřináší však žádné nové konstrukční prvky a těžší zřejmě z vývojových zkušeností švýcarského obrněného automobilu MOWAG padesátých let. Taktickými i technickými možnostmi je zřejmě výhodný pro ozbrojené střetnutí typu vietnamské války.

• • •

Do sedmdesátých let budou ve výzbroji USA, NSR a Francie stále převládat obrněné transportéry, které budou využívat základních agregátů i tvarů transportérů HS-30 a M 113. Obrněné automobily nebudou mít podstatný vliv na bojovou sílu svazků. Význam mají pouze ve francouzských ozbrojených silách.